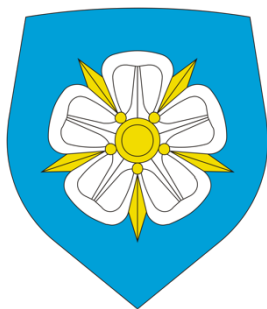

VILJANDI LINNA HALLATAVATE ASUTUSTE JUHTIMISE JA TEENUSTE KORRALDAMISE OPTIMAALSE TEGEVUSMUDELI VÄLJATÖÖTAMINE

Raportite nr 3–5 kokkuvõte

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Viljandi linna hallatavate asutuste juhtimise ja teenuste korraldamise optimaalse tegevusmudeli väljatöötamine

Raport: raportite nr 3–5 kokkuvõte

Tellijaja: Viljandi Linnavalitsus

Koostaja: OÜ Cumulus Consulting

Versioon: 1 | 29.04.2024

RAPORTITE NR 3–5 KOKKUVÕTE

Raportites, mis käsitlesid huviharidust, personalitööd ja kinnisvara kasutust, on välja toodud detailseid mõneti tundlikke andmeid, mis on mõeldud linnavalitsuse sisemiseks kasutuseks. Järgnevalt on välja toodud peamised üldistavad järeldused iga raporti kohta.

Huviharidus ja -tegevus

Viljandi linnas on märkimisväärselt palju võimalusi huvihariduseks ja -tegevuseks. Lisaks neljale munitsipaalhuvikoolile on rohkesti erateenuste pakkujaid. Huvikoolides käivate õpilaste arv on senini olnud läbivalt stabiilne (õppeaastal 23/24 käis munitsipaalhuvikoolides 1737 õppurit). Samuti on linnal maakonnakeskuseks oluline roll huvihariduse pakkujana ka teistele omavalitsustele – 26% õppuritest on pärit mujalt.

Koolide huviringides osales õppeaastal 23/24 kokku 1072 last. Kõige suurema osalejate arvuga valdkond oli rahvakultuur, kuid ka sport on populaarne. Koolide ringide 1072 osalusest õppeaastal 23/24 on unikaalseid isikuid 750 õpilast – nendest 586 Viljandi linnast ja 164 teistest omavalitsustest. Nendest 750 õpilasest 30% jaoks on tegemist ainsa osalusega huvihariduses- või tegevuses. Seejuures on koolide lõikes erinevus suur. Kui Kaare Koolis on 53% huviringis osalevale õpilasele tegemist ainsa osalusega, siis Kesklinna Koolis on selliseid lapsi vaid 16%.

Huvihariduses ja huvitegevuses osales 2023. aastal 67% linna 7–19-aastastest noortest, aasta varem 74% ning 2021. aastal 73%. Huvihariduses osales 1228 last, ainult huvitegevuses 395 last (sh ainult munitsipaalomandis üldhariduskoolide huvitegevuses 223 last) ning kaudsete andmete alusel erinevates nimekirjadeta huviringides 56 last.

Lisaks üldise osaluse vähenemisele – kolmandik 7–19-aastastest huvihariduses või -tegevuses ei osale – on oluliseks väljakutseks haridusliku erivajadusega laste kaasatus ja huvitegevuse võimalused. Linna üldhariduskoolides õpib enam kui 400 haridusliku erivajadusega õpilast, kellega on teenuste pakkimisel/korraldamisel vajalik arvestada.

Huvihariduse ja -tegevuse kohta Viljandi linnas saab üldistavalt välja tuua järgmist:

- Alla 10 osalejaga ringe on minimaalselt.
- Huvikoolides käivate õpilaste arv on olnud läbivalt stabiilne, kuigi koroonapandeemiast tingitud piirangud on mõju avaldanud.
- Linnal on maakonnakeskuseks oluline roll huvihariduse pakkujana ka teistele omavalitsustele – 26% õppuritest on pärit mujalt.
- Kasvanud on erahuvikoolides käivate laste arv, munitsipaalhuvikoolide osatähtsus teenuse pakkimisel on kahanenud. Erarahvikoolide õppurite arv on seejuures märkimisväärne – 758 (sh 700 last- ja noort).
- Põhitegevuse tulud moodustavad huvikoolide põhitegevuse kuludest 30%, ringitasud aga keskmiselt 21%.
- Linnaeelarve vaates on soodsam maksta projektipõhist toetust erarahvikoolidele, kui pidada üleval munitsipaalhuvikooli.

- Linna huvikoolidest kolm on selgelt spetsialiseerunud, Huvikool aga mitte. Seejuures on Muusikakoolis esindatud kõik muusikaga seonduvad Huvikoolis pakutavad ringid. Sama kehtib Kunstikooli kohta.
- Huvikooli eristuvateks ringideks on motosport, robootika, mehhatroonika, automudelism ja male s.o valdavalt tehnikaga seonduvad erialad.
- Koolide huviringide hulk ja valik on mitmekesine, ringides käib kokku 1072 last, nendest 750 unikaalset. Seejuures on populaarseimad rahvakultuur (koorilaul ja rahvatants) ning sport.
- Teisalt on enam kui 220 kooliõpilast, kelle jaoks kooli huviring on ainus osalus huvihariduses-või huvitegevuses üleüldse.
- Koolide huviringides osalevad rohkem põhikooli esimese ja teise astme õpilased. Alates kolmandast kooliastmest osalusaktiivsus väheneb.
- Kuigi hariduslike erivajadustega laste huvitegevuse võimaluste mitmekesistamisse on panustatud, vajab valdkond tulenevalt erivajadusega õpilaste arvu jätkuvast kasvust täiendavat tähelepanu.

Eelnevast tulenevalt on kaalutluskohad järgmised:

- Sulgeda väga väikese arvuga ringid, ennekõike alla 10 osalejaga. Selle meetme mõju on aga minimaalne, kuna neid ringe on vähe ja/või need on unikaalsed-spetsiifilised.
- Vähendada dubleerimist – suunata kunsti ja muusikaga seotud Huvikooli ringid vastavalt kas Kunstikooli või Muusikakooli ja jätkata Huvikoolis üksnes tehnikaalaste tegevustega.
- Vähendada huviringide hulka koolides, lähtudes printsiibist, et esimene (ja teine) kooliaste saaksid osaleda koolides ja vanemad rühmad tegelevad meelepärase tegevusega mujal.
- Leppida kokku, millised ringid on koolides korraldatavad ja ülejäänuid osutada muude asutuste baasil. Näiteks võiks koolid keskenduda rahvakultuurile, tuginedes juba välja kujunenud traditsioonidele.
- Reformida jõuliselt huvikoole tervikuna (**raport 7**).
- Teisalt on juba praegu kolmandik 7–19-aastastest lastest-noortest huvihariduse või -tegevusega hõlmamata. Tegevusvõimaluste mahu vähendamine või vanema kaetavate kulude kasv võib teenuse muuta vähem kättesaadavaks just ebakindla sotsiaalmajandusliku olukorraga peredele.

Personalitöö

Linna asutuste juhtidel on personalitööst väga erinev arusaam. Selle alla liigitatakse ka tegelikult üldjuhtimise alla kuuluvad tööülesanded. Sellest tulenevalt on üle hinnatud personalitööle kuluvat aega.

Personalitöö on linnas ilmselt terviklikult lahti mõtestamata. **Seda tuleks teha tsentraalselt – linnavalitsuselt võiks tulla selge suunis, millised on personalitööga seotud ülesanded.** Keskne personalitöö suunamine eeldab aga personali arendusjuhi ametikohta.

Personaliarvestuse ja -arenduse suhe on asutustes keskmiselt 60:40, mida võib pidada väga heaks. See tähendab, et lisaks administratiivsele personalitööle tegeletakse ka arendusega.

Üldistavalt saab välja tuua, millised on need ülesanded, millistele pööratakse pigem vähe tähelepanu. **Nendeks on tööandja bränding, järelkasvuga tegelemine, sh karjäärinõustamine ja kvalifikatsiooni tõstmine.** Samas ilmnes intervjuudest, et headest spetsialistidest on puudus. Niisiis vajab see osa täpsemat lahti mõtestamist. Eraldi teema on motivatsioonipakett, millele samuti palju aega ei kulutata. Tundub, et seda nähakse ennekõike linna ülesandena.

Personalitöö **üldise korralduse** kohta saab välja tuua järgmist:

- Ülesannete tsentraliseerimist reeglina ei pooldata. Kaaluda võiks kesksete koolituste korraldamist, sh üldõppusi, samuti linna poolt korraldatud töökeskkonna- ja tööohutusealaseid koolitusi.
- Intervjuudest selgus, et personalitarkvara (Persona) kasutuselevõtmist pigem pooldatakse.
- Eraldi võiks mõelda tulemuslikkuse mõõdikute süsteemi loomisele asutusteüleselt. Asutustel reeglina kvaliteedimõõdikud puuduvad, mistõttu on tulemuslikkust keeruline hinnata. On selge, et asutused on spetsiifika erinev, kuid üldraamistiku saaks keskselt välja töötada.

Kinnisvara kasutus

Lasteaedades kasutatakse nädala vaates ruume kokku 46 tunni ulatuses. Peamised kasutajad on linna huvikoolid. Tegevust ei toimu nädalavahetuseti. **Seega on kasutusmaht tegelikult väike.** Seega, lasteaedades vakantseid ruume leidub. Samuti on korda tehtud hoonetes (Karlsson ja Mängupesa) hea varustustasemega ruume mitmesuguste sündmuste korraldamiseks. Samas seab lasteaedade töökorraldus olulisi piiranguid ürituste korraldamise ajale – ainult õhtuti või nädalavahetustel, mis piirab oluliselt sihtgruppi. Nädalavahetuste puhul on teemaks täiendav tööjõuressurss, kes ruumide kasutust administreeriks.

Koolide ruume kasutatakse nädalas kokku 105 tunni ulatuses. Asutuste lõikes on kasutusmahud erinevad, varieerudes 14-st tunnist 50 tunnini nädalas. Sarnaselt lasteaedadele on nädalavahetused enamasti kasutusesta. Sarnaselt lasteaedadele on koolides vabu ruume, kuid nende väljarentimine eeldab inimressurssi. Teisalt ei peegelda senine kasutusstatistika suurt nõudlust. Eraldi teemaks on Paalalinna Kooli võimla ja Jakobsoni Kooli võimla ning ujula, mille haldamise võiks üle anda Spordikeskusele sarnaselt teistele linna spordiobjektidele.

Sakala Keskuse ruumide kasutust on võimalik teatud osas tihendada, arvestades, et ruumide rent on asutuse põhitegevuseks.

Spordikeskuse hooned ja rajatised on üldiselt aktiivses kasutuses. Nädala 369-st tunnist kulub Spordikoolile 167 tundi. Spordikeskuse hallatava taristu täiendav väljarendi maht on niisiis minimaalne. Mõneti on erandiks vana spordihoone osa, mis ei vasta tänapäevastele ootustele ja seetõttu on selle kasutusaktiivsus madalam.

Kunstikoolis on potentsiaalne rendiaeg on reedestel päevadel, mil õppetegevust ei toimu. See vajab aga rendileandjaga läbirääkimisi.

Linnaraamatukogu ruumide senine väljarentimine on tagasihoidlik. Väliseid rentnikke on ainult üks.

Huvikooli peahoonet renditakse aktiivselt välja. Kokku renditakse erinevaid ruume välja enam kui 1000 tunni vältel aastas. Tagasihoidlik on tehnoloogiakeskuse ja motomaja renditegevus. Samas on Huvikooli hinnangul vakantsi veel omajagu. Ennekõike puudutab see hommikupoolseid aegu, mil huvitegevust veel ei toimu.